

Ενεργητική και παθητική σύνταξη

Η ενεργητική σύνταξη:

- Δίνει έμφαση στο υποκείμενο που κάνει κάτι.
- Δημιουργεί άμεσο, προσωπικό, ζωντανό ύφος.

Η παθητική σύνταξη:

- Δίνει έμφαση στο αποτέλεσμα της ενέργειας.
- Δημιουργεί επίσημο, τυπικό, απρόσωπο, ουδέτερο ύφος.
- Το υποκείμενο δηλώνεται μέσα από το ποιητικό αίτιο. Μπορεί όμως και να παραλείπεται, όταν εννοείται ή ο πομπός δεν θέλει να το αναφέρει.

Μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική:

- Το ρήμα από ενεργητικό γίνεται παθητικό.
- Το υποκείμενο της ενεργητικής γίνεται ποιητικό αίτιο.
- Το άμεσο αντικείμενο της ενεργητικής γίνεται υποκείμενο στην παθητική, ενώ το έμμεσο αντικείμενο άλλοτε διατηρείται κι άλλοτε γίνεται εμπρόθετο.

π.χ. Οι νέοι εγκατέλειψαν τα χωριά - Τα χωριά εγκαταλείφθηκαν από τους νέους.

Προσοχή! Αν το ενεργητικό μεταβατικό ρήμα **λήγει σε -μαι**, τότε δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το ίδιο και ως ρήμα παθητικής διάθεσης και σχηματίζει την παθητική διάθεση περιφραστικά με το ένα μέρος να προέρχεται από το θέμα του.

Π.χ. «Οι ισχυροί εκμεταλλεύονται τους αδύνατους.» (ενεργητική)

«Οι αδύνατοι γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους ισχυρούς.» (παθητική)

Με τον ίδιο τρόπο:

- αντιλαμβάνομαι κάτι → κάτι γίνεται αντιληπτό
- ανέχομαι κάτι → κάτι γίνεται ανεκτό
- δέχομαι κάτι → κάτι γίνεται δέκτο
- περιποιούμαι κάποιον → κάποιος δέχεται περιποιήσεις
- υπόσχομαι να/ότι → δίνεται υπόσχεση να/ότι
- διαχειρίζομαι → γίνεται αντικείμενο διαχείρισης
- επεξεργάζομαι → γίνεται αντικείμενο επεξεργασίας
- πραγματεύομαι → γίνεται αντικείμενο πραγμάτευσης

Μετατροπή της παθητικής σύνταξης σε ενεργητική:

- Το ρήμα από παθητικό γίνεται ενεργητικό.
- Το ποιητικό αίτιο γίνεται υποκείμενο.
- Το υποκείμενο γίνεται αντικείμενο.

π.χ. Οι σοδειές μαζεύτηκαν από τους αγρότες - Οι αγρότες μάζεψαν τις σοδειές.